

ELKAR ⁻¹⁵⁸⁻ — IZKETA

ALEMANIA'KO KATECISMO CATOLICO'REN INGURUAN.

(Eskutitz edekia A.Goitiari)

Egan"en argitaldutako nere kritika bat aipatzen dezu ta bizkorri jorratzen Aita on orrek, ARANTZAZU'n, joan dan illean.

Nere kritika ura, etzan teori-kritika, praxis-kritika baizik. Alderdi guzietatik ori agetzuten nere errenkada aiek. Zuk ere igarriko zenuon noski bañan toeri-aldeetik eraso naogago izan diozu, nik orduan nionari. Alderdirik errezenetik.

Nere kritika, bildur-kritika zan, bildur batek eragiña. Kalte bat galerazi nai nuan nik. Kristau ikasbide berri batek gaur Euskerari lekarriokean kaltea. Euskerari... eta baita Kristau ikasbidearen erakusteari berari ere, batez ere gure euskal-errietangure baserrietan... Bildur ori zeri on nere kritikari alde guztietatik.

Orain dana alperrik da. Kaltea egiña dago. Katezismo berria batorkigu. Guk Gazteizko gure Eliz-Barrutian berrogei urte lehenagotik eginginda genedukan lana, orain egin da España guztirako. Guk orduan egin genduana Españaiko Eliz-barruti guztietan ere orduan egin izan babiliz, bear bada, gaur etzan egin lana egin bearrik izango. Astete eta Ripaldarekin soil-soilik gaur ezin bizi zitekean. Ori edozeinek ikusten zuan. Eta azkenik etorri da etorri bear zuana. Ez ain ordu onean guretzat. Ori da nere iritzia. Ez noa emen, nere arrazoi-bide guztiak berritzera.

Guk lan ori orain berrogei urte egin genuan. Dr. Pildain -gaur Palmaetako, Kanarietako Go-

tzai argi dan Dr.Pildain- izan zan lanaren egi-
llea. Ez bait-zan edozein bat...Eta,ala ere, guk
dakigu zenbat eta zenbat kosta zan orduan "dotri-
ña berria" errian sartzea. Gotzai Jaunen Aginduak
gora-behera. Erriak ederkito egiten dute olakoe-
tan "peso muertorena". Ori parroko Jaunak dakite
iñork baño obeto "Conbentuetan eta Seminarioetan
askotaz ere gutxiago kosta oi da gauzak berritzea
ta aldatzea". Gaur zer gertatuko dan bildur gera
gu,oso bildur. Euskerazkoa utzi,ta askok eta as-
kok -eta ez kristautasunez- erdera joko duten bil-
dur gera. Geroak esango du.

Bañan ez bait-da ori bakarrik;ez bait-
da errien nagikeri eta inerzia bakarrik. Euske-
razko kristau-ikasbidearen kontra izan bait-da
beste arriskurik ere...Esango al-degu bere izen
jatorrez? maniobra? Ez dakit ba nik. Erriaren in-
nerziaz gañera beste zer-edo -zer-ere ibilli izan
da beti gai onetan. Ez dakit zer politika-usai
dariola ta azpi-jana ere egin bait-zaio baztarret-
tan. Gezur eta abar. Edo-ta gutxienez ez-jakiñez.
Batzuren batzuek uste ere uste bai-zuten ez dakit
zein gobernuren egunetan sortua zala:Dr. Eijo ta
Garay' ~~gogunetan~~ gogunetan eta aginduz egindako Kristau-
ikasbide ~~andik~~ andik eta ia ogei urtera egiña zala,a-
legia,eta nik al-dakit zein itzaletan...Ola min-
tzatzen ziran gure maniobrazaleak...Eta zer esan-
go zuten orretaz gañera,"Krist -zentriko izan
bearrean,ego-zentriko" zala jakin ba-lute?.

Olakoxe bildurrak nerabilzkian nik ne-
re kritikakto ura egitean,eta baita geroztikako
besteren batean ere.

Bañan, len ere esan det-eta,orain dana
alperri da...Eta jarrai dezagun aurrera.

* * *

Nere kritikari simplista-usairen bat
ere arkitu diozu zuk. Abejondaiola zure sudur
bizkorrari,Aita Goitia! Nere sinplekeria,insinu-
cio bat zan,nik nere bildur-laborrian negian in-
sinuacio bat: Catecismo Católico dalako ori made
in Germany dala-ta beste gabe ez gendukeala artu
bear,ta gure lehengo zaarra zokoratu,nion nik.
Sinplekeria.Eta zuk beste olatsuko insinuacio ber-

dintsu bat neri erantzun: Berria dala-ta beste go-
be ere ez gendukela berria ezetsi bear. Bañan ez
bait-diot nik berriari bildurrik berria dalako,
beste zer arengatik baizik. Dana dala:nik nere
bildurrean sinplekeri bat esan, eta zuk beste bat
erantzun...ez al-derio, Kiozu?.

Bañan beste olako sinplekeri batzuek
geiago ere, pozik esango nizkitzuke oraintxe. Eta
auze bat: Besteak beste, Alemania-ko Catecismo Ca-
tólico berri ori (orrenbeste ad Cor. eta ad Gal.
eta ad Thesal. guzti oiekin) De catechizandis
rudibus ez baño, Catechismus ad Parochos bat o-
beto gertatuko ez ote dan, ots, Catechismus ad Ca-
chistas bat, umeem eskuetan ipintzeko aunditxo
ta jakintsuegi... nolanai dala ere, gure ta beste
iñungo ume, naiz baserri naiz kaletarren eskueta-
rako geiegia. eta, ola ola, gero ere, umeentzako e-
ta pro rudibus laburpen bat egin bearrean arki-
tu ez ote geran arkituko... Bijaie ortarako ez ba-
it-zan bizkar-zaku-bearrik...

Bañan ori geroak esan bearko du; eta gau-
den ixillik onenbestez.

Eta agur dizu, beste gabe, zure Apaizkide
Lekuona zaharrak.

P.D. A. Berasaluze' rentzat.

Bai; errenkada oietxen babesean, postda-
tatxo bat A. bizkor orrentzat.

Zuk ere nere kritika nere Egan-ko kri-
tika, - etzenduan bear bezela artu. Arbi-txikia-
ri zuk ere ostroetatik eldu zenion. Eta ola esa-
ten dizkidatzu gero ainbeste gauza YAKIN'go eran-
tzun bixian, Pedagogiak berrogei urte oetan egin
dituen aurrerapen arrigarriai buruz.

Nik, ez det uste, olako aurrerapenak uka-
tu nituanik nere kritikan. Ain aundiak al-diran
geldetzen nuan baizik. "Ain aundiak" alegia, Do-
trina Berririk etorri oi diran kalteen aldean,
kalte aiek bezain aundiak, alegia. "Ain" ortan ber-
dinkatze bat, ots, konparazio bat eskutatzen baita-
da, dakisun bezela. Eta berdikatze orren beste ar-
tas-muturra, orixe bait-zan: ni ainbeste bildyrtzen
ninduan -eta naun- Eusjeraren kaltea. Bañan dana
dala berriz ere; kaltea egiña dago. Geroak beza Itz.